

Map Iaith – Blwyddyn 9

Dyma rai enghreifftiau o'r prif batrymau iaith sydd i'w gweld yn rhifynnau 13-18. Gweler mapiau iaith Blwyddyn 7 ac 8 yn ogystal gan fod yr holl batrymau a gyflwynwyd yno'n cael eu hadolygu, eu cadarnhau a'u hymestyn yn rhifynnau Blwyddyn 9.

Amser presennol y ferf

Rhifyn 13	Rhifyn 14	Rhifyn 15	Rhifyn 16	Rhifyn 17	Rhifyn 18
<p><i>Defnyddir yr amser presennol drwyddi draw yn hollol naturiol yn y darnau darllen / gwrando / gwyllo, e.e.</i></p> <p>Dw i eisiau ...</p> <p>Mae rhai rhaglenni ar BBC ...</p> <p>Rydyn ni eisiau dathlu ...</p> <p>Rydych chi'n mynd i ddweud ...</p> <p>Maen nhw'n byw ...</p> <p>Dw i ddim eisiau ...</p> <p>Dydy Pobol y Cwm ddim yn newydd.</p> <p>Dydych chi ddim yn gwybod ...</p> <p>Dydyn nhw ddim yn deall ...</p> <p>Gawn ni weld.</p>	<p><i>Defnyddir yr amser presennol drwyddi draw yn hollol naturiol yn y darnau darllen / gwrando / gwyllo, e.e.</i></p> <p>Dw i'n hoffi peintio pethau hardd ... pethau rydych chi'n gweld bob dydd.</p> <p>Rydych chi'n mynd i ...</p> <p>Rydyn ni'n cael amser gwych.</p> <p>Maen nhw'n mynd i ffonio.</p> <p>Dw i ddim yn cytuno.</p> <p>Mae pizza'n flasus ond dydy e ddim yn iach iawn.</p> <p>Mae ... yma.</p> <p>Does dim ... yma.</p>	<p><i>Defnyddir yr amser presennol drwyddi draw yn hollol naturiol yn y darnau darllen / gwrando / gwyllo. Ceir enghreifftiau o'r cadarnhaol, y negyddol a'r gofynnol.</i></p>	<p><i>Defnyddir yr amser presennol drwyddi draw yn hollol naturiol yn y darnau darllen / gwrando / gwyllo. Ceir enghreifftiau o'r cadarnhaol, y negyddol a'r gofynnol.</i></p>	<p><i>Defnyddir yr amser presennol drwyddi draw yn hollol naturiol yn y darnau darllen / gwrando / gwyllo. Ceir enghreifftiau o'r cadarnhaol, y negyddol a'r gofynnol.</i></p>	<p><i>Defnyddir yr amser presennol drwyddi draw yn hollol naturiol yn y darnau darllen / gwrando / gwyllo. Ceir enghreifftiau o'r cadarnhaol, y negyddol a'r gofynnol.</i></p>

Map Iaith – Blwyddyn 9

Amser gorffennol y ferf

Rhifyn 13	Rhifyn 14	Rhifyn 15	Rhifyn 16	Rhifyn 17	Rhifyn 18
<p>Daliais i'r bws am ... Dechreuais i ar y radio ... Es i i Tafwyl yn yr haf ac roedd e'n wych ... Welais i ddim cennin Pedr.</p> <p>Clywodd e lawer o fandiau Cymraeg ... Dechreuodd e weithio ... Am chwech o'r gloch, daeth Siwperter ar y sgrin.</p> <p>Teithion ni ... Stopion ni ... Aethon ni ...</p>	<p>Prynais i pizza. Daeth dyn i fyny ata i a mygio fi. Bwrodd e fi. Rhoiais i fy mraich allan.</p> <p>Beth wnest ti? Es i at yr heddlu.</p> <p>Aethon ni i weld ...</p>	<p>Un diwrnod, gwelodd e lun ar y palmant ... Cymerodd e'r llun. Dangosodd e'r llun i ffrind, Jerry Reilly. Roedd e'n hoffi'r llun. Dechreuon nhw gasglu lluniau gwael.</p>	<p><i>Anogir y disgyblion i ysgrifennu straeon ac fe'u hatgoffir o'r angen i ddefnyddio'r amser gorffennol a'r amherfffaith, e.e.</i></p> <p>Gwelais i long ofod yn yr awyr. Glaniodd y llong ofod ... Roedd hi'n dywyll. Roeddwn i'n cerdded i lawr y ffordd.</p> <p>Dwi wedi gweld UFO ... Ffoniais i'r heddlu.</p> <p><i>Defnyddir y ffurfiau'n naturiol yn y ddwy chwedl Gymreig hefyd, e.e.</i></p> <p>Yn gyntaf, aethon nhw i siarad â Mwyalch Cilgwri.</p>	<p><i>Gan mai prif ffocws y rhifyn hwn yw edrych yn ôl, defnyddir ffurfiau'r gorffennol yn naturiol drwyddi draw, e.e.</i></p> <p>Codais i am hanner awr wedi saith. Gyrodd y dyn i ffwrdd. Teithion ni mewn llong ofod. Helpon nhw'r dynion i mewn i'r cwch achub.</p> <p>Beth wisgaist ti? Gwisgais i ... Beth ddigwyddodd? Pryd aethoch chi i fyny mynydd Kilimanjaro? Beth wnaethon nhw?</p>	

Map Iaith – Blwyddyn 9

Amser amherffaith y ferf

Rhifyn 13	Rhifyn 14	Rhifyn 15	Rhifyn 16	Rhifyn 17	Rhifyn 18
<p>Es i Tafwyl yn yr haf ac roedd e'n wych ...</p> <p>Roedd e'n anhygoel. Roedd e'n biws. Roedd y Ganolfan yn llawn. Roedd gallu siarad dwy iaith yn help.</p> <p>Roeddwn i'n nerfus. Roeddwn i'n gyffrous. Roeddwn i wrth fy modd.</p> <p>Roedden ni'n aros ...</p>	<p>Roeddwn i'n siopa. Roeddwn i'n cerdded i lawr y stryd.</p> <p>Roedd fy waled i ym mhoced fy nhrowsus i.</p> <p>Roedd e'n dal. Roedd e'n gryf. Roedd e'n gwisgo ...</p> <p>Roedd hi'n bwrw glaw ddoe.</p>	<p>Roedd Erich Thomann yn gweithio yn y domen. Roedd e'n gyrru tarw dur. Cyn gyrru'r tarw dur dros y sbwriel, roedd e'n edrych i weld beth oedd yn y domen ac roedd e'n mynd â'r pethau gorau i ddechrau'r amgueddfa.</p> <p>Roedd Agnes, gwraig Erich, yn golchi'r pethau ac yna roedden nhw'n mynd i'r amgueddfa sbwriel.</p>	<p><i>Anogir y disgyblion i ysgrifennu straeon ac fe'u hatgoffir o'r angen i ddefnyddio'r amser gorffennol a'r amherffaith, e.e.</i></p> <p>Roedd hi'n dywyll. Roeddwn i'n cerdded i lawr y ffordd.</p> <p><i>Defnyddir y ffurfiau'n naturiol yn y ddwy chwedl Gymreig hefyd, e.e.</i></p> <p>Roedd Culhwch eisiau priodi Olwen ond doedd tad Olwen ddim yn hapus.</p>	<p><i>Gan mai prif ffocws y rhifyn hwn yw edrych yn ôl, defnyddir ffurfiau'r amherffaith yn naturiol drwyddi draw, e.e.</i></p> <p>Roeddwn i wedi blino. Roedd nofio'n hwyl. Roedd hen wraig yn cerdded. Roedden nhw'n ddewr.</p> <p>Sut roeddech chi'n teimlo? Sut roedd y dynion yn teimlo?</p> <p>Doedd neb yn siarad. Doedd hi ddim yn teimlo'n ofnus.</p>	

Map Iaith – Blwyddyn 9

Amser perffaith y ferf

Rhifyn 13	Rhifyn 14	Rhifyn 15	Rhifyn 16	Rhifyn 17	Rhifyn 18
<p>Dw i wedi gwneud llawer o ffrindiau ...</p> <p>Mae Catrin wedi ysgrifennu am ...</p> <p>Mae gallu siarad Cymraeg wedi agor drysau i Huw ...</p> <p>Dw i wedi cyflwyno ...</p> <p>Rydych chi wedi ysgrifennu llyfr i blant ...</p> <p>Sut mae'r byd teledu wedi newid rhwng 1982 a heddiw?</p> <p>Wyt ti wedi gweld ...?</p> <p>Beth sy wedi digwydd?</p>	<p>Beth sy wedi digwydd?</p> <p>Rwyd ti wedi bod yn gyrru'r car yn rhy gyflym.</p> <p>Rydych chi wedi arestio dyn.</p> <p>Wyt ti wedi torri i mewn i'r banc?</p> <p>Mae fy ffôn i wedi torri.</p>	<p><i>Defnyddir yr amser perffaith i egluro'r camau sydd wedi eu cymryd wrth wneud rhywbeth, e.e. uwchgylchu.</i></p> <p><i>Hefyd:</i></p> <p>Dw i wedi gweld siocled; dw i wedi dysgu am siocled; dw i wedi blasu siocled ...</p>	<p><i>Defnyddir yr amser perffaith i egluro ydy'r disgyblion wedi gweld ffilmiau "The Hobbit" ac ati:</i></p> <p>Mae ... wedi ...</p> <p>Dydy ... ddim wedi ...</p> <p><i>Trafodir ydy'r disgyblion wedi gweld UFOs hefyd.</i></p>	<p>Mae Tomos wedi rhedeg dros Gymru. Oes rhywbeth doniol wedi digwydd i ti? Os dydych chi ddim wedi cystadlu ... Mae hi wedi dringo mynydd Kilimanjaro.</p> <p>Pam mae hi wedi gwneud hyn?</p>	

Map Iaith – Blwyddyn 9

Amser gorberffaith y ferf

Rhifyn 13	Rhifyn 14	Rhifyn 15	Rhifyn 16	Rhifyn 17	Rhifyn 18
				<p><i>Cyflwynir yr amser gorberffaith yn y rhifyn hwn, e.e.</i></p> <p>Roeddwn i wedi ... Roeddwn i wedi bod yn ... ... Roedden ni wedi ... Roedden ni wedi bod yn ...</p> <p>Roeddwn i wedi pacio ... ... Doeddwn i ddim wedi pacio ... Roedd rhai wedi teithio ... ... Doedd Fatima ddim wedi stopio'r injan.</p> <p>Roedden nhw wedi helpu pobl eraill.</p> <p>Beth roeddech chi wedi gwneud ...?</p>	

Map Iaith – Blwyddyn 9

Amser dyfodol y ferf

Rhifyn 13	Rhifyn 14	Rhifyn 15	Rhifyn 16	Rhifyn 17	Rhifyn 12
<p>Bydd y dosbarth yn pleidleisio ...</p> <p>Bydd rhaid i chi feddwl am ddyddiad ac amser efallai.</p> <p>Pa fath o fwyd fyddwch chi'n wneud?</p> <p>Bydd 20 awr o raglenni Cymraeg ...</p> <p>Byddwn ni'n cael dwy opera sebon ...</p>	<p>Bydda i'n cerdded adre o'r ysgol yn hapus heno achos bydda i'n mynd i barti pen-blwydd.</p> <p>Bydd rhaid i chi ddychmygu.</p> <p>Byddwn ni'n peintio'r ystafell yn felyn.</p>	<p><i>Defnyddir y dyfodol i egluro'r camau wrth uwchgylchu, e.e.</i></p> <p>Bydda i'n ...</p> <p>Yna, bydda i'n ...</p> <p><i>Hefyd:</i></p> <p>... byddan nhw'n hapus iawn.</p> <p>Wela i di.</p>	<p><i>Defnyddir y dyfodol i fynegi dymuniadau ar gyfer y dyfodol, gwyliau delfrydol, parti ac ati.</i></p> <p>Dw i'n mynd i ennill ac yna bydda i'n gallu cael llawer o arian ...</p> <p>Bydd pobl eraill eisiau darllen y darnau.</p> <p>Beth fyddwch chi'n wneud (yn y parti)?</p> <p>Fyddwch chi'n dawnsio?</p> <p>Byddwn.</p>	<p>... byddwn ni'n dod yn ôl i siarad gyda chi eto ...</p> <p>Yn 2024, bydd grŵp o bobl yn mynd i fyw ar blaned Mawrth.</p>	

Map Iaith – Blwyddyn 9

Yr amodol

Rhifyn 13	Rhifyn 14	Rhifyn 15	Rhifyn 16	Rhifyn 17	Rhifyn 18
			<p><i>Gweler hefyd yr adran ar Hoffwn i ..</i></p> <p>Ble fasech chi'n cuddio Pokémon?</p> <p><i>Trafod gwyliau:</i> Beth fasech chi'n wneud? Beth fasech chi'n gweld? Beth fasech chi'n bwyta?</p> <p>Baswn i'n ... Faswn i ddim yn ...</p>		

Map Iaith – Blwyddyn 9

Hoffwn i ... / Hoffet ti ...? / Hoffech chi ...?

Rhifyn 13	Rhifyn 14	Rhifyn 15	Rhifyn 16	Rhifyn 17	Rhifyn 18
<p>Hoffwn i ... Hoffwn i fynd i ... achos ... Hoffwn i wisgo ...</p> <p>Hoffwn i ddim mynd i achos ...</p> <p>Hoffech chi ...? Hoffech chi weld y fwydlen?</p> <p>Hoffech chi wneud y swydd yma?</p> <p>I ble hoffech chi fynd?</p>	<p>Hoffech chi ... Os hoffech chi glywed y tŷ yma, cliciwch yma.</p> <p>Hoffech chi fyw yn y tŷ yma?</p>	<p>Hoffwn i gael sinema Hoffwn i ddechrau'r hwyrach. Hoffwn i ddweud ...</p> <p>Cwestiynau Hoffet ti ddod i ...? Hoffech chi ddod i ...? Hoffwn. / Na hoffwn.</p> <p>Sut hoffech chi wella'r ardal?</p>	<p>Hoffet ti fyw yn y tŷ yma? Hoffech chi fyw yn y tŷ yma? Hoffwn achos ... / Na hoffwn achos ...</p> <p>Pam hoffet ti fynd i'r gofod? Achos hoffwn i fynd mewn roced a hoffwn i deithio drwy'r awyr las i'r gofod tywyll.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>trafod y dyfodol</i> Beth hoffet ti ... <p>Ble hoffet ti ...? Gyda pwy hoffet ti ...? Pam hoffet ti ...? Sut hoffet ti ...?</p> <p>Hoffai Becky weithio fel nyrs. Hoffai Irfan weithio ar y teledu.</p>	<p>Beth hoffet ti fynd gyda / efo ti? Beth hoffech chi fynd gyda / efo chi? Hoffwn i fynd â ... achos ...</p> <p>Hoffech chi fynd i blaned Mawrth? Hoffwn, achos dw i'n hoffi / mwynhau ... Hoffwn i ddim mynd achos dw i ddim yn hoffi ... Hoffwn i ddim mynd achos hoffwn i ddim ...</p>	

Map Iaith – Blwyddyn 9

Cwestiynau

Rhifyn 13	Rhifyn 14	Rhifyn 15	Rhifyn 16	Rhifyn 17	Rhifyn 18
<p>Ffurfiâu cwestiwn <i>Ailddefnyddir yr un cwestiynau â Blwyddyn 7 ac 8 dro ar ôl tro mewn cyd-destunau newydd, e.e.</i> Wyt ti eisiau dod i'r parti? Ydy Cymraeg yn bwysig yn eich gwaith chi? Oes gen ti gi? / Oes ci gyda ti? Ga i salad i ginio os gwelwch yn dda? Sawl gwersyll sy gan yr Urdd? Ble mae'r gwersylloedd? Pam mae Cymraeg yn bwysig? Ga i ... os gwelwch yn dda? Wyt ti eisiau pwdin?</p>	<p><i>Ailddefnyddir yr un ffurfiau mewn cyd-destunau gwahanol:</i> Wyt ti'n iawn? Ydych chi'n siŵr? Ydy'r sinema'n debyg / yn wahanol i'r sinema yn y dan? Oes angen props? Ga i fenthyg arian?</p>	<p><i>Ailddefnyddir yr un ffurfiau mewn cyd-destunau gwahanol.</i> <i>Anogir y disgyblion i ffurfio'u cwestiynau eu hunain mewn trafodaethau.</i></p>	<p><i>Ailddefnyddir yr un ffurfiau mewn cyd-destunau gwahanol.</i> <i>Anogir y disgyblion i ffurfio'u cwestiynau eu hunain mewn trafodaethau.</i></p>	<p><i>Ailddefnyddir yr un ffurfiau mewn cyd-destunau gwahanol, e.e. mewn perthynas â darnau darllen amrywiol ac wrth ofyn am farn mewn gwahanol sefyllfaoedd; gofynnir cwestiynau yn y gorffennol a'r amherffaith yn ogystal – gweler isod.</i></p>	<p><i>Ailddefnyddir yr un ffurfiau mewn cyd-destunau gwahanol:</i></p>

<p>Geiriau cwestiwn <i>Aildddefnyddir yr un ffurfiau â Blwyddyn 7 ac 8 mewn cyd-destunau gwahanol:</i> Beth ydych chi'n wneud? Beth yn union ydych chi'n wneud? Beth ydy Diwrnod ShwmaeSumae? O ble ydych chi'n dod?</p> <p>Y gorffennol Pwy (d)dechreuodd ...? Pryd (d)dechreuodd ...? Faint o aelodau oedd ...? Sut (d)dechreuoch chi?</p>	<p><i>Aildddefnyddir yr un ffurfiau mewn cyd-destunau gwahanol:</i> Beth sy / sy ddim yn eich ardal chi? Faint ydy gwerth y llun? Pwy ydy'r cymeriadau yn y ffilm? Pa faint ydy'r dillad? Pa fath o bobl ...? Pwy sy ar y ffôn? Pam mae'r heddlu ar y ffôn? ac ati</p> <p>Y gorffennol Pam aeth Chris?</p>	<p><i>Aildddefnyddir yr un ffurfiau mewn cyd-destunau gwahanol.</i></p> <p><i>Anogir y disgyblion i ofyn cwestiynau cyn derbyn neu wrthod gwahoddiad.</i></p>	<p><i>Aildddefnyddir yr un ffurfiau mewn cyd-destunau gwahanol:</i></p> <p>Ble hoffet ti ...? Gyda pwy hoffet ti ...? Pam hoffet ti ...? Sut hoffet ti ...?</p>	<p><i>Aildddefnyddir yr un ffurfiau mewn cyd-destunau gwahanol:</i> Gyda / Efo pwy est ti? Beth wnest ti? Beth yn union wnest ti?</p>	<p><i>Aildddefnyddir yr un ffurfiau mewn cyd-destunau gwahanol:</i></p>
	<p>Yr amherffraith Pa liw oedd ei wallt e? Pa liw oedd ei lygaid e?</p>		<p>Yr amherffraith Sut oedd y clyweliad Ble oedd Mabon fab Modron?</p>	<p>Yr amherffraith Sut roedd hi'n teimlo? Sut roedd hi wedi bod yn paratoi? Pwy oedd Kyffin Williams?</p>	
	<p>Y dyfodol Ble yn union fydd y sŵ? Beth arall fydd yn y sŵ?</p>			<p>Y gorberffraith Sut roedd hi wedi bod yn paratoi?</p>	

Map Iaith – Blwyddyn 9

Iaith Berswadiol

Rhifyn 13	Rhifyn 14	Rhifyn 15	Rhifyn 16	Rhifyn 17	Rhifyn 18
<p><i>Ailddefnyddir yr un ffurfiau â Blwyddyn 7 ac 8 dro ar ôl tro ond mewn cyd-destunau newydd, e.e. mewn perthynas â threfnu</i></p> <p>Diwrnod ShwmaeSumae?</p> <p>Ansoddeiriau da bendigedig gwyh hwyl ffantastig</p> <p>Gorchmynion: Tyrd i ... Dewch i ...</p> <p>Gofyn cwestiynau, e.e. Wyt ti'n hoffi ...? Ydych chi'n hoffi ..?</p>	<p><i>Anogir y disgyblion i feddwl am iaith berswadiol, e.e. drwy egluro, disgrifio, dweud pethau da yng nghydestun hyrwyddo sinema a gwerthu ar sianel gwerthu.</i></p>				

Map iaith – Blwyddyn 9

Rhoi cyngor

Rhifyn 13	Rhifyn 14	Rhifyn 15	Rhifyn 16	Rhifyn 17	Rhifyn 18
Dw i'n meddwl dylai ...	Dylai Chris ... Ddylai Chris ddim ...		<i>Rhoddir cyngor mewn perthynas â chwarae "Pokémon Go" sef:</i> Gorchmynion Ffurfiâu Rhaid Ffurfiâu Dylech: Dylech chi ... Dylet ti ... Ddylech chi ddim ... Ddylet ti ddim ...		

Map iaith – Blwyddyn 9

Cynnig, derbyn a gwrthod syniadau

Rhifyn 13	Rhifyn 14	Rhifyn 15	Rhifyn 16	Rhifyn 17	Rhifyn 18
<p>Beth am ...? Hoffwn i ... Hoffech chi ...? Wyt ti eisiau ...? Ydych chi eisiau ...? Rhaid ... Syniad da. Mae ... yn syniad da. Na, dw i ddim yn meddwl achos ...</p>	<p>Beth am ...? Hoffwn i ... Hoffech chi ...? Wyt ti eisiau ...? Ydych chi eisiau ...? Rhaid ... Syniad da. Mae ... yn syniad da. Na, dw i ddim yn meddwl achos ...</p>	<p><i>Defnyddir yr un patrymau, e.e. mewn perthynas â newid trefn y diwrnod ysgol, wrth drafod cadw anifeiliaid gwyllt yn anifeiliaid anwes ac ati.</i></p> <p><i>Hefyd:</i> Ar un llaw, ... ar y llaw arall ...</p> <p>Beth am symud ymlaen i gwestiwn 2?</p>	<p><i>Defnyddir yr un patrymau, e.e. mewn perthynas â threfnu gŵyl.</i></p>		

Map Iaith – Blwyddyn 9

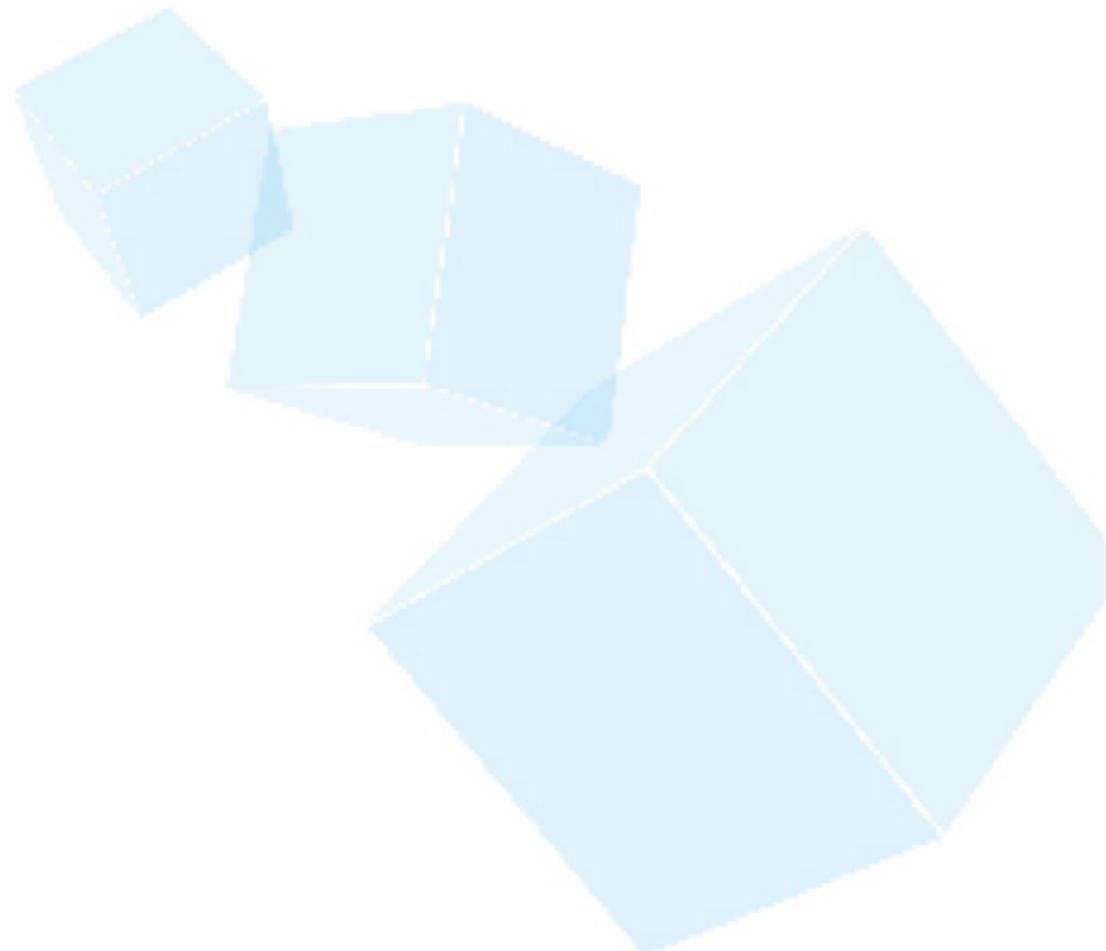
Gwahodd

Rhifyn 13	Rhifyn 14	Rhifyn 15	Rhifyn 16	Rhifyn 17	Rhifyn 18
<p><i>Gofynnir i'r disgyblion ddwyn i gof batrymau sy'n gysylltiedig â gwahodd, e.e.</i></p> <p>Wyt ti eisiau ...? Ydw, os gwelwch yn dda. Nac ydw, dim diolch.</p> <p>Ydych chi eisiau ...? Ydyn, os gwelwch yn dda. Nac ydyn, dim diolch.</p> <p>Hoffet ti ddod i ...? Hoffwn, os gwelwch yn dda. Na hoffwn, mae'n ddrwg gen i / gyda fi.</p> <p>Hoffech chi ddod i ...? Hoffen, os gwelwch yn dda. Na hoffen, mae'n ddrwg gennyn ni / gyda ni.</p>		<p><i>Ailddefnyddir yr un ffurfiau mewn cyd-destunau gwahanol, e.e.</i></p> <p><i>mewn perthynas â mynd i amgueddfa. Yn ogystal â'r ffurfiau a nodir ar y chwith, gofynnir cwestiynau sy'n gysylltiedig ag ystyried gwahoddiad, e.e.</i></p> <p>Beth sy'n digwydd? Ble mae'r ...? Pryd ydyn ni'n cwrdd / cyfarfod? Sut ydyn ni'n mynd?</p>			

Beth am ddod i ...?
Syniad da, diolch.
Na, dw i ddim yn
meddwl.

--	--	--	--	--	--

Map Iaith – Blwyddyn 9

Os

Rhifyn 13	Rhifyn 14	Rhifyn 15	Rhifyn 16	Rhifyn 17	Rhifyn 18
<p>... disgownt o 10% os ydych chi'n gofyn yn Gymraeg ...</p> <p>... os ydych chi eisiau help ...</p> <p>... os dydych chi ddim yn gwybod y geiriau</p> <p>... os ydyn nhw'n dod o gartrefi Cymraeg ...</p> <p>... os oes angen ...</p>	<p>Os hoffech chi glywed y tŷ sy'n canu, cliciwch yma.</p> <p>Brysiwch os ydych chi eisiau'r dillad yma.</p>	<p>Os ydych chi eisiau help ...</p> <p>Os dydych chi ddim yn siŵr ...</p>	<p>... os ydych chi eisiau ...</p> <p>... os ydych chi eisiau help ...</p>	<p>Defnyddiwch y cwestiynau ar dudalen 1 – a chwestiynau eraill hefyd os ydych chi eisiau.</p> <p>Chwiliwch am wybodaeth ar y we os ydych chi eisiau.</p>	

Map Iaith – Blwyddyn 9

Yr amser

Rhifyn 13	Rhifyn 14	Rhifyn 15	Rhifyn 16	Rhifyn 17	Rhifyn 18
<p><i>Ailddefnyddir yr un ffurfiau â Blwyddyn 7 ac 8 dro ar ôl tro ond mewn cyd-destunau newydd:</i></p> <p>Hydref 15 Mai 1980 1 Tachwedd 1982</p> <p>chwech o'r gloch hanner awr wedi saith naw o'r gloch</p> <p>38 awr yr wythnos</p> <p>ar fore dydd Sadwrn</p> <p>Pryd mae ... ymlaen? Pryd mae ... ar y teledu? Ar nos ... am ...</p>	<p><i>Ailddefnyddir yr un ffurfiau mewn cyd-destunau gwahanol.</i></p> <p><i>Tynnir sylw at y ffaith mai diwrnod a noson a ddefnyddir gyda rhifau ac adolygir y ffurfiau benywaidd mewn perthynas â'r gair noson, e.e. dwy noson tair noson pedair noson</i></p> <p>Amser maith yn ôl ... ddwywaith y dydd</p>	<p><i>Ailddefnyddir yr un ffurfiau mewn cyd-destunau gwahanol.</i></p> <p><i>Trafodir amseroedd agor yr amgueddfa siocled.</i></p> <p><i>Trafodir amseroedd cyfarfod mewn perthynas â gwahodd a threfnu i gyfarfod.</i></p> <p>bob dydd Wela i di ddydd Sadwrn ...</p> <p><i>Ymadroddion / cymalau amser</i> cyn dechrau cyn cael ... ar ôl i'ch partner chi ateb ... ... wrth i chi siarad ...</p>	<p><i>Ailddefnyddir yr un ffurfiau mewn cyd-destunau gwahanol.</i></p> <p><i>Gofynnir i'r disgyblion drefnu dyddiad ac amser ar gyfer taith i Bortmeirion neu i Gastell Coch.</i></p> <p><i>Ymadroddion / cymalau amser</i> wrth i chi drafod</p> <p>Rhedon nhw nes dod at afon.</p> <p>... wrth i chi siarad ...</p>	<p><i>Ailddefnyddir yr un ffurfiau mewn cyd-destunau gwahanol, e.e. dyddiau'r wythnos, misoedd y flwyddyn, amser ar y cloc</i></p> <p><i>Hefyd:</i> nos Sadwrn diwethaf nos Sul diwethaf</p> <p>ym mis ...</p>	

Map Iaith – Blwyddyn 9

Gorchmynion

Rhifyn 13	Rhifyn 14	Rhifyn 15	Rhifyn 16	Rhifyn 17	Rhifyn 18
<p><i>Ailddefnyddir yr un ffurfiau â Blwyddyn 7 ac 8 dro ar ôl tro ond mewn cyd-destunau gwahanol, e.e.</i></p> <p>Darllenwch y darn eto ac edrychwch ar y gwefannau yma. Rhestrwch ... Trafodwch hyn mewn grŵp.</p> <p>Ysgrifennwch ... Meddylwch am ... Cymharwch eich syniadau chi â syniadau ...</p> <p>Dangoswch ... ar y map. Chwiliwch mewn atlas.</p> <p><i>Hefyd:</i> Gwnewch nodiadau wrth siarad.</p> <p>Ysgrifennwch nodiadau wrth drafod.</p> <p>Cofiwch ...</p>	<p><i>Ailddefnyddir yr un ffurfiau mewn cyd-destunau gwahanol, e.e.</i></p> <p>Ysgrifennwch y patrymau pwysig yma. Disgrifiwch y darn. Defnyddiwch ansoddeiriau da.</p> <p><i>Hefyd:</i> Labelwch y gwaith celf. Dangoswch beth sy yn y gwaith celf. Chwiliwch am ansoddeiriau. Dewch â'r props i'r wers nesaf. Ffilmiwch eich gilydd. Cynlluniwch ... Gwnewch gynllun o ...</p> <p>Arhosa funud. Disgrifia'r dyn.</p>	<p><i>Ailddefnyddir yr un ffurfiau mewn cyd-destunau gwahanol, e.e.</i></p> <p>Cymharwch eich atebion chi gydag atebion eich partner chi.</p> <p><i>Hefyd:</i> Darllenwch y darn eto i wirio'ch atebion chi. Edrychwch ar y sleidiau eto er mwyn gwirio'ch atebion chi. Eglurwch beth ydy tramwalio.</p>	<p><i>Ailddefnyddir yr un ffurfiau mewn cyd-destunau gwahanol, e.e.</i></p> <p>Siaradwch am hyn. Ysgrifennwch eich syniadau chi isod. Cymharwch eich syniadau chi gyda syniadau'ch partner chi.</p> <p><i>Hefyd:</i> Teipiwch y gair yn gywir. Ewch yn ôl i'r brif sgrin i wirio'ch atebion chi.</p>	<p><i>Ailddefnyddir yr un ffurfiau mewn cyd-destunau gwahanol, e.e.</i></p> <p>Cymharwch eich syniadau chi gyda syniadau'ch partner chi. Torrwch y lluniau allan. Cynlluniwch y stori. Cynlluniwch eich gwaith yn ofalus. Disgrifiwch y ...</p> <p><i>Hefyd:</i> Gwnewch gynllun o ... Gosodwch y ... yn y drefn gywir. Dwedwch y stori. Y tro yma, triwch gynnwys mwy o wybodaeth. Argraffwch y ... Tanlinellwch ...</p>	

Map Iaith – Blwyddyn 9

Cyfarwyddiadau

Rhifyn 13	Rhifyn 14	Rhifyn 15	Rhifyn 16	Rhifyn 17	Rhifyn 18
<p><i>Defnyddir gorchmynion, e.e.</i> Edrychwch yn ofalus ar y ... Rhestrwch beth rydych chi'n gallu gweld. Ysgrifennwch yn y grid.</p> <p><i>Defnyddio rhaid, e.e.</i> Rhaid i Bartner 1 ddweud wrth ... Rhaid i Bartner 2 lenwi colofn 2. Rhaid i bawb ddewis ...</p>	<p><i>Defnyddir gorchmynion a ffurfiau Rhaid yn rheolaidd wrth gyfarwyddo'r disgyblion yn y tasgau.</i></p>	<p><i>Defnyddir gorchmynion a ffurfiau Rhaid yn rheolaidd wrth gyfarwyddo'r disgyblion yn y tasgau.</i></p> <p><i>Defnyddio rhaid, e.e.</i> Rhaid gofyn cwestiynau i'ch gilydd. Rhaid i chi ddychmygu'r atebion.</p>		<p><i>Defnyddir gorchmynion a ffurfiau Rhaid yn rheolaidd wrth gyfarwyddo'r disgyblion yn y tasgau, e.e.</i></p> <p>Rhaid i chi ddweud ... Does dim rhaid i chi ysgrifennu am stori wir. Rhaid i'r grŵp benderfynu.</p> <p>Rhaid dweud ... Rhaid ymarfer.</p>	

Map Iaith – Blwyddyn 9

Cysyllteiriau

Rhifyn 13	Rhifyn 14	Rhifyn 15	Rhifyn 16	Rhifyn 17	Rhifyn 18
<p><i>Defnyddir y cysyllteiriau canlynol dro ar ôl tro:</i> a ... ac ... a'r ond felly achos arall ...</p> <p><i>Hefyd:</i> Pan oedd Huw yn 15 oed ... Pan oedd e'n ifanc ...</p> <p>Edrychwch ar Ciwb 12 lle roedd darn am Catherine.</p>	<p><i>Defnyddir yr un cysyllteiriau dro ar ôl tro. Ceir ymarferion penodol yn ymwneud ag a, ac a'r treigladau llaes ar ôl a yn y dasg Aaaaa! (Blasus! Tasg 5)</i></p> <p><i>Hefyd:</i> Rydych chi'n mynd i werthu'r gwaith celf ar y we. Felly, rhaid i chi ...</p> <p>Pan mae hi'n bwrw glaw, mae'r dŵr yn rhedeg drwy'r peipiau ac felly maen nhw'n gwneud cerddoriaeth.</p> <p>yn ogystal â Mae ... yn y pentref, yn ogystal â ...</p> <p>na Does dim ... na ... yn y pentref.</p>	<p><i>Defnyddir yr un cysyllteiriau dro ar ôl tro.</i></p> <p>Amgueddfa ydy hi ble mae'n bosib ...</p> <p>Mae gwaelod y woc yn eitha crwn, felly mae'r bobl yn troelli ...</p> <p>Codwch eich llaw pan fyddwch chi'n clywed ...</p>	<p><i>Defnyddir yr un cysyllteiriau dro ar ôl tro.</i></p> <p><i>Hefyd:</i> gardd ble maen nhw'n tyfu bwyd</p> <p>Dw i eisiau'ch helpu chi, felly dewch gyda fi ... Felly, troiodd Gwion</p>	<p><i>Defnyddir yr un cysyllteiriau dro ar ôl tro, e.e.</i></p> <p>Roedd y ras yn gyffrous iawn achos roedd y cwrs yn anodd ac roedd pobl yn gweiddi ...</p> <p>Doedd dim cawod na bath ar y llong ofod ac felly roedd rhaid i ni ddefnyddio <i>wet wipes</i> i ymolchi bob dydd.</p>	

Map Iaith – Blwyddyn 9

Disgrifio

Rhifyn 13	Rhifyn 14	Rhifyn 15	Rhifyn 16	Rhifyn 17	Rhifyn 18
<p>Ansoddeiriau Ailddefnyddio'r ansoddeiriau a gyflwynwyd ym Mlwyddyn 7 ac 8 gan gyflwyno enghreifftiau newydd yn ogystal. Ceir llawer o ansoddeiriau sy'n disgrifio cerddoriaeth yn benodol yn y rhifyn hwn</p> <p>enw + ansoddair eisteddfod wahanol bandiau Cymraeg gwych bandiau ardderchog mynydd uchaf Cymru</p> <p>yn + ansoddair Mae'n hwyl ac mae'n gyffrous.</p>	<p>Ansoddeiriau Mae'r rhifyn yma'n canolbwyntio ar ddisgrifio ac felly mae pob darn o destun yn cynnwys elfen o ddisgrifio yn ogystal â gweithgareddau sy'n annog y disgyblion i ddisgrifio.</p> <p>enw + ansoddair sŵ doniol anifeiliaid gwyllt / prin sinema fach / fawr mop o wallt du, cyrliog dillad ffasiynol</p> <p>ansoddair + enw hen garafán y brif sgrin prif gwrs</p> <p>yn + ansoddair Mae'r gweithgaredd rhyngweithiol ar</p>	<p>Ansoddeiriau Ceir llawer o ddisgrifio yn y rhifyn hwn fel yn y rhifyn blaenorol, e.e. mewn perthynas â bwyd, paentiadau, llun o Brasil ac ati</p> <p>yn + ansoddair Mae'r rhain yn iach. Mae'r llun yn fodern. Mae'r llun yn drawiadol achos mae'n cymharu ....</p> <p><i>Ceir gweithgaredd sy'n ymwneud â lleoliad ansoddeiriau yn y darn</i></p> <p>Hen bethau (Diddorol!) dillad modern llyfrau diddorol hen deganau hen glaciau</p>	<p>Ansoddeiriau sy'n gysylltiedig â cherddoriaeth, e.e. meddal caled rhythmig undonog</p> <p>Mae'r gerddoriaeth yn gyflym. Mae'r gerddoriaeth yn rhamantus.</p> <p><i>Ceir llun o enghreifftiau o ddefnyddio enw + ansoddair yn y testunau.</i></p>	<p>Defnyddir ansoddeiriau'n naturiol drwyddi draw, e.e. i ddisgrifio'r tywydd, digwyddiadau, pobl, cerddoriaeth, straeon, taith i blaned arall a chlogyn arbennig.</p>	<p>Ansoddeiriau</p>

<p>Ydy'r Gymraeg yn bwysig? Mae'r gerddoriaeth yn ddiddorol – mae'r sŵn yn wahanol – mae'r offerynnau'n wych ...</p> <p>Mae Cymraeg yn ddymunol / yn hanfodol.</p> <p>teimlo'n ddiflas / hapus</p> <p>rhy Mae'r gerddoriaeth yn rhy dawel. Mae'r gerddoriaeth yn rhy swnllyd.</p> <p>yn llawn yn llawn antur yn llawn gwybodaeth ddiddorol</p>	<p><i>ddechrau'r rhifyn yn rhoi cyfle i ddisgyblion dreiglo ar ôl yn ac i ddarganfod y rheol ramadegol. Defnyddir yn + ansoddair ym mhob darn bron.</i></p> <p>rhy yn rhy dechnegol</p>	<p><i>Yn y darn Creision gwahanol, pwysleisir ffurfiau rhy braidd yn eitha ...</i></p>	<p>yn rhy ddrud</p> <p>braidd yn wirion Mae'r castell yn eitha modern. Mae e'n eitha hapus am y briodas.</p>	<p>rhy Mae'n rhy araf. Mae'n rhy dawel. Mae'n rhy gyflym. Mae'n rhy swnllyd</p>	
<p>Cymharu Y radd gymharol: Mae ... yn well na ... achos ... ... mae'n fwy diddorol. ... mae'n fwy cyffrous.</p>	<p>Cymharu Y radd gymharol: Mae ... yn fwy ... na Mae ... yn llai na ... Mae ... yn ddrutach / rhatach na ...</p>	<p>Cymharu Y radd gymharol: Mae ... yn fwy ... na Mae'r tai yn ... yn fwy lliwgar na ... Mae'r tai yn ... yn fwy diflas na ...</p>		<p>Cymharu Y radd gymharol: Sut mae gwneud pizzas yn fwy iach?</p>	

	<p>Y radd eithaf: Pa lun ydy'r mwya(f) lliwgar / tywyll / cyffrous / deniadol? ac ati mwya(f) cyflym / cyflyma(f) mwya(f) anodd / anodda(f)</p>				
	<p>Cymharu: fel: Roedd e'n gryf fel chwaraewr rygbi. trwyn mawr – fel trwyn eliffant trwyn bach – fel marbl</p>		<p>Cymharu: fel: Pizzas tomato a madarch – coch fel y blaned Mawrth</p>		
	<p>Mae ... gyda ... / Mae gan ... <i>Gan mai disgrifio yw prif ffocws y rhifyn hwn, ceir nifer o sefyllfaoedd lle mae angen i'r disgyblion ddefnyddio'r patrymau hyn, e.e. wrth ddisgrifio person, anifail ac ati</i></p>	<p>Mae ... gyda ... / Mae gan ... <i>Yn y darn Anifeiliaid anwes gwahanol, disgrifir gwahanol anifeiliaid gwyllt a gofynnir i'r disgyblion ddewis a disgrifio yn ogystal.</i></p>			
	<p>Adferfau <i>Mae'r gweithgaredd rhyngweithiol ar ddiwedd y rhifyn yn rhoi cyfle i ddisgyblion ddefnyddio adferfau priodol.</i></p>	<p>Adferfau dysgu'n well</p>	<p>Adferfau teithio'n araf chwarae'r ddiogel</p>		

Map iaith – Blwyddyn 9

Goleddfu ansoddeiriau

Rhifyn 7	Rhifyn 8	Rhifyn 9	Rhifyn 10	Rhifyn 11	Rhifyn 12
<p>yn ddigon ... ddim yn ddigon da</p> <p>y rhy ... Mae'r gerddoriaeth yn rhy dawel. Mae cerddoriaeth ... yn rhy swnllyd i fi / mi.</p> <p>eitha ... Mae'r gerddoriaeth yn eitha tawel. Mae cerddoriaeth ... yn eitha trist.</p> <p>iawn Mae'r gerddoriaeth yn gyffrous iawn. Mae cerddoriaeth ... yn rhythmig iawn.</p> <p>dros ben Mae'r gerddoriaeth yn gryf dros ben. Mae cerddoriaeth ... yn rhamantus dros ben.</p>	<p>gwyrdd llachar gwyrdd tywyll</p> <p>rhy ... yn rhy dechnegol</p> <p>eitha ... Mae'n eitha sur. Maen nhw'n eitha bach.</p> <p>iawn Mae'r dref yn fodern iawn ac mae pethau diddorol iawn yma.</p> <p>dros ben <i>Anogir y disgyblion i ddefnyddio'r ymadrodd yma wrth ddisgrifio.</i></p>	<p>rhy ... Ydyn nhw'n rhy sbeislyd? yn rhy felys</p> <p>eitha ... eitha sbeislyd eitha hallt eitha melys eitha blasus</p> <p>iawn diflas iawn lliwgar iawn</p> <p>braidd yn ... braidd yn sbeislyd braidd yn hallt braidd yn felys</p>	<p>rhy ... yn rhy ddrud</p> <p>eitha ... Mae'r castell yn eitha modern. Mae e'n eitha hapus am y briodas.</p> <p>braidd yn ... braidd yn wirion</p>	<p>rhy ... Mae'n rhy araf. Mae'n rhy dawel. Mae'n rhy gyflym. Mae'n rhy swnllyd</p> <p>eitha ... Mae'n ras eitha anodd.</p> <p>iawn Dw i'n siomedig iawn. Mae'r plot yn gyffrous iawn.</p> <p>dros ben nerfus dros ben</p>	

Map Iaith – Blwyddyn 9

Mynegi barn

Rhifyn 13	Rhifyn 14	Rhifyn 15	Rhifyn 16	Rhifyn 17	Rhifyn 18
<p><i>Ailddefnyddir yr un ffurfiau â Blwyddyn 7 ac 8 ond mewn cyd-destunau gwahanol, e.e.</i></p> <p><i>wrth drafod cerddoriaeth a'r Urdd yn benodol:</i></p> <p>Mae'r Urdd yn ... ... ddiddorol ... ardderchog ... hwyl, heb os nac oni bai.</p> <p>Yn fy marn i, mae'r Urdd yn ...</p> <p>Mae'n well gen i / Mae'n well gyda fi ...</p> <p>Mae'n gas gen i ... Mae'n gas gyda fi ...</p> <p>Beth wyt ti'n feddwl o'r Urdd? Beth ydych chi'n feddwl</p>	<p><i>Ailddefnyddir yr un ffurfiau mewn cyd-destunau gwahanol, e.e.</i></p> <p>Mae'r darn yn wych. Mae'r gwaith celf yn ddiddorol. Mae'r gwaith yn effeithiol. Mae'r llun / darn yn drawiadol.</p> <p>Mae'r ... yn effeithiol, heb os nac oni bai. Yn fy marn i, mae'r ... yn drawiadol iawn. Mae'r ... yn hardd iawn yn fy marn i. Mae'r ... yn gyffrous yn bendant.</p> <p>Mae'r ... yn edrych yn wych. Mae'r ... yn edrych yn effeithiol iawn achos mae'n lliwgar iawn.</p>	<p><i>Prif ffocws y rhifyn hwn yw mynegi barn ac felly mae cyfle i fynegi barn ym mhob tasg.</i></p> <p><i>Defnyddir yr un patrymau â'r rhai a nodir yn y colofnau ar y chwith.</i></p> <p><i>Hefyd:</i> Beth wyt ti'n feddwl o ... / o'r ...? Beth ydych chi'n feddwl o ... / o'r ...? Beth ydy dy farn di am ...? Beth ydy'ch barn chi am ... Yn bersonol, ...</p> <p>Hoffwn i ddweud ...</p> <p>Beth ydy ei farn?</p>	<p><i>Ailddefnyddir yr un ffurfiau mewn cyd-destunau gwahanol, e.e.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>trafod "The Hobbit"</i> Dw i'n meddwl bod ... Mae ... yn meddwl bod ... • <i>trafod a oes aliwns wedi glanio yn Roswell</i> • <i>trafod cerddoriaeth</i> • <i>trafod ffilmiau</i> 	<p><i>Ailddefnyddir yr un ffurfiau mewn cyd-destunau gwahanol, e.e.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>trafod straeon</i> • <i>sôn am ddigwyddiadau yn ystod y flwyddyn</i> • <i>gwaith Kyffin Williams</i> • <i>pizzas</i> • <i>darn o gerddoriaeth a llun syn gysylltiedig â suddo llong yn ystod yr Ail Ryfel Byd</i> • <i>stamp</i> 	<p><i>Ailddefnyddir yr un ffurfiau mewn cyd-destunau gwahanol, e.e.</i></p>

<p>o'r Urdd?</p> <p>Y cymal enwol Dw i'n meddwl bod yr Urdd yn ... Dw i ddim yn meddwl bod yr Urdd yn ... Dw i'n meddwl ei bod hi'n ...</p> <p>Cytuno ac anghytuno Dw i'n cytuno ... achos ... ... Dw i ddim yn cytuno achos ... Dw i'n anghytuno ... achos ...</p>	<p>Y cymal enwol Dw i'n meddwl bod ... yn ... Dw i ddim yn meddwl bod y ... yn ... Dw i'n meddwl ei fod e/o'n ... Dw i'n meddwl ei bod hi'n ...</p> <p>Cytuno ac anghytuno Dw i'n cytuno ... achos ... ... Dw i ddim yn cytuno achos ... Dw i'n anghytuno ... achos ...</p>	<p>Y cymal enwol Mae Carwyn yn meddwl bod uwchgyrchu'n hwyl. Mae Aled yn meddwl bod uwchgyrchu'n ddiddorol. ac ati</p> <p>Cytuno ac anghytuno Dw i'n cytuno ... achos ... ... Dw i ddim yn cytuno achos ... Dw i'n anghytuno ... achos ... cant y cant Yn hollol! Yn union!</p>	<p>Y cymal enwol <i>Defnyddir y cymal enwol yn naturiol wrth fynegi barn</i></p> <p>Cytuno ac anghytuno Dw i'n cytuno ... achos ... ... Dw i ddim yn cytuno achos ... Dw i'n anghytuno ... achos ... cant y cant Yn hollol! Yn union!</p>	<p>Y cymal enwol <i>Defnyddir y cymal enwol yn naturiol wrth fynegi barn</i></p> <p>Cytuno ac anghytuno Dw i'n cytuno ... achos ... ... Dw i ddim yn cytuno achos ... Dw i'n anghytuno ... achos ... cant y cant Yn hollol! Yn union!</p>	
---	---	---	---	---	--

Map iaith – Blwyddyn 9

Y cymal enwol

Rhifyn 13	Rhifyn 14	Rhifyn 15	Rhifyn 16	Rhifyn 17	Rhifyn 18
<p><i>Ailddefnyddir yr un ffurfiau mewn cyd-destunau gwahanol, e.e.</i></p> <p>Dw i'n meddwl bod yr Urdd yn ...</p> <p>Dw i ddim yn meddwl bod yr Urdd yn ...</p> <p>Dw i'n meddwl ei bod hi'n ...</p> <p>Dw i'n meddwl bod bandiau Cymraeg yn well na bandiau Saesneg.</p> <p>Dw i'n meddwl bod cerddoriaeth (bop) yn well na ...</p> <p>Mae ... yn meddwl bod ... ac / ond mae ... yn meddwl bod ...</p> <p>Dw i'n meddwl dylai ...</p>	<p><i>Defnyddir y cymal enwol i fynegi barn, e.e.</i></p> <p>Dw i'n meddwl bod ... yn ...</p> <p>Dw i ddim yn meddwl bod y ... yn ...</p> <p>Dw i'n meddwl ei fod e/o'n ...</p> <p>Dw i'n meddwl ei bod hi'n ...</p> <p>Dw i'n meddwl bod y dref yn dawel iawn achos does dim byd i wneud yma.</p>	<p><i>Defnyddir y cymal enwol wrth fynegi barn, e.e.</i></p> <p>Dw i'n meddwl bod ... yn ...</p> <p>Dw i ddim yn meddwl bod y ... yn ...</p> <p>Mae Carwyn yn meddwl bod uwchgyrchu'n hwyl.</p> <p>Mae Aled yn meddwl bod uwchgyrchu'n ddiddorol.</p> <p>ac ati</p> <p><i>Defnyddir y cymal enwol i fynegi syniad yn ogystal:</i></p> <p>Dw i'n meddwl bod ... yn y parcel.</p>	<p><i>Defnyddir y cymal enwol wrth fynegi barn, e.e.</i></p> <p>Dw i'n meddwl bod ... yn ...</p> <p>Dw i ddim yn meddwl bod y ... yn ...</p> <p>Mae ... yn meddwl bod ... yn ...</p> <p><i>Defnyddir y cymal enwol i fynegi syniadau yn ogystal:</i></p> <p>Mae rhai pobl yn dweud bod UFO yn ardal Roswell yn 1947.</p>	<p><i>Defnyddir y cymal enwol wrth fynegi barn, e.e.</i></p> <p>Dw i'n meddwl bod ... yn ...</p> <p>Dw i ddim yn meddwl bod y ... yn ...</p> <p>Mae ... yn meddwl bod ... yn ...</p>	

Map Iaith – Blwyddyn 9

Datblygu sgwrs

Rhifyn 13	Rhifyn 14	Rhifyn 15	Rhifyn 16	Rhifyn 17	Rhifyn 18
<p><i>Ailddefnyddir yr un ffurfiau mewn cyd-destunau gwahanol, e.e.</i></p> <p>Beth am ...? Syniad da. Na, dw i ddim yn meddwl. Yn fy marn i, ... Dw i'n meddwl bod ... yn syniad da. Wyt ti'n cytuno? Ydych chi'n cytuno? Dw i'n cytuno (achos ...) Dw i ddim cytuno (achos ...) Dw i'n anghytuno (achos ...)</p>	<p><i>Ailddefnyddir yr un ffurfiau mewn cyd-destunau gwahanol, e.e.</i></p> <p><i>trafod Dydd Caredigrwydd a cherddoriaeth.</i></p>	<p><i>Ailddefnyddir yr un ffurfiau mewn cyd-destunau gwahanol.</i> <i>Gweler hefyd yr adran Mynegi barn.</i></p> <p><i>Hefyd:</i> Beth am symud ymlaen? Beth am symud ymlaen i gwestiwn 2?</p> <p>Ar un llaw, ... ond ar y llaw arall, ...</p> <p>Cytuno ac anghytuno Dw i'n cytuno ... achos ... Dw i ddim yn cytuno achos ... Dw i'n anghytuno ... achos ... cant y cant Yn hollol! Yn union!</p>		<p><i>Ailddefnyddir yr un ffurfiau mewn cyd-destunau gwahanol.</i> <i>Gweler hefyd yr adran Mynegi barn.</i></p> <p>Cytuno ac anghytuno Dw i'n cytuno ... achos ... Dw i ddim yn cytuno achos ... Dw i'n anghytuno ... achos ... cant y cant Yn hollol! Yn union!</p>	

Map Iaith – Blwyddyn 9

Arian

Rhifyn 13	Rhifyn 14	Rhifyn 15	Rhifyn 16	Rhifyn 17	Rhifyn 18
<p><i>Ailddefnyddir yr un ffurfiau mewn cyd-destunau gwahanol, e.e.</i></p> <p>£20.00 £9.50 £3.25 £2.99</p> <p>y cyfanswm Faint fydd pris pob bathodyn?</p> <p>45c yr un 3 am bris 2</p> <p>disgownt o 5% os ... disgownt o 15% os ...</p>	<p><i>Ailddefnyddir yr un ffurfiau mewn cyd-destunau gwahanol, e.e.</i></p> <p>ci poeth: 85c byrger: 95c</p> <p><i>Dillad:</i> deg punt dau ddeg pum punt pedwar deg saith punt Mae disgownt o un deg dau y cant.</p> <p>tua wyth deg punt</p> <p>Faint ydy o (ffôn)? Dau ddeg pum punt y mis.</p> <p><i>Trafodir symiau mawr o arian mewn perthynas â gwerthu tai a gwerth lluniau'r meistri.</i></p>	<p><i>Ceir cyfeiriadau at brisiau mynediad yn y darn ar yr amgueddfa siocled a disgwylir i'r disgyblion drosi o ewros i bunnoedd.</i></p> <p><i>Gofynnir i'r disgyblion feddwl am brisiau'r crysau T maen nhw'n eu cynllunio, yn ogystal â faint o ddisgownt fydden nhw'n ei roi petai pobl yn prynu mwy nag un.</i></p>	<p><i>Gofynnir i'r disgyblion drefnu parti thema heb wario mwy na £50. Felly, rhaid iddynt drefnu'n ofalus gan gofnodi pob gwariant.</i></p> <p><i>Trafodir prisiau mynd ar saffari yn Kenya a mynd ar wyliau yn y gofod.</i></p>	<p><i>Yn y darn Edrych yn ôl dros y flwyddyn, ceir disgybl yn cynilo arian i fynd ar daith i Lundain a chyfeirir at wahanol symiau o arian. Cyfeirir at wahanol ddulliau o gaffael arian yn ogystal.</i></p>	

Map Iaith – Blwyddyn 9

Rhifau

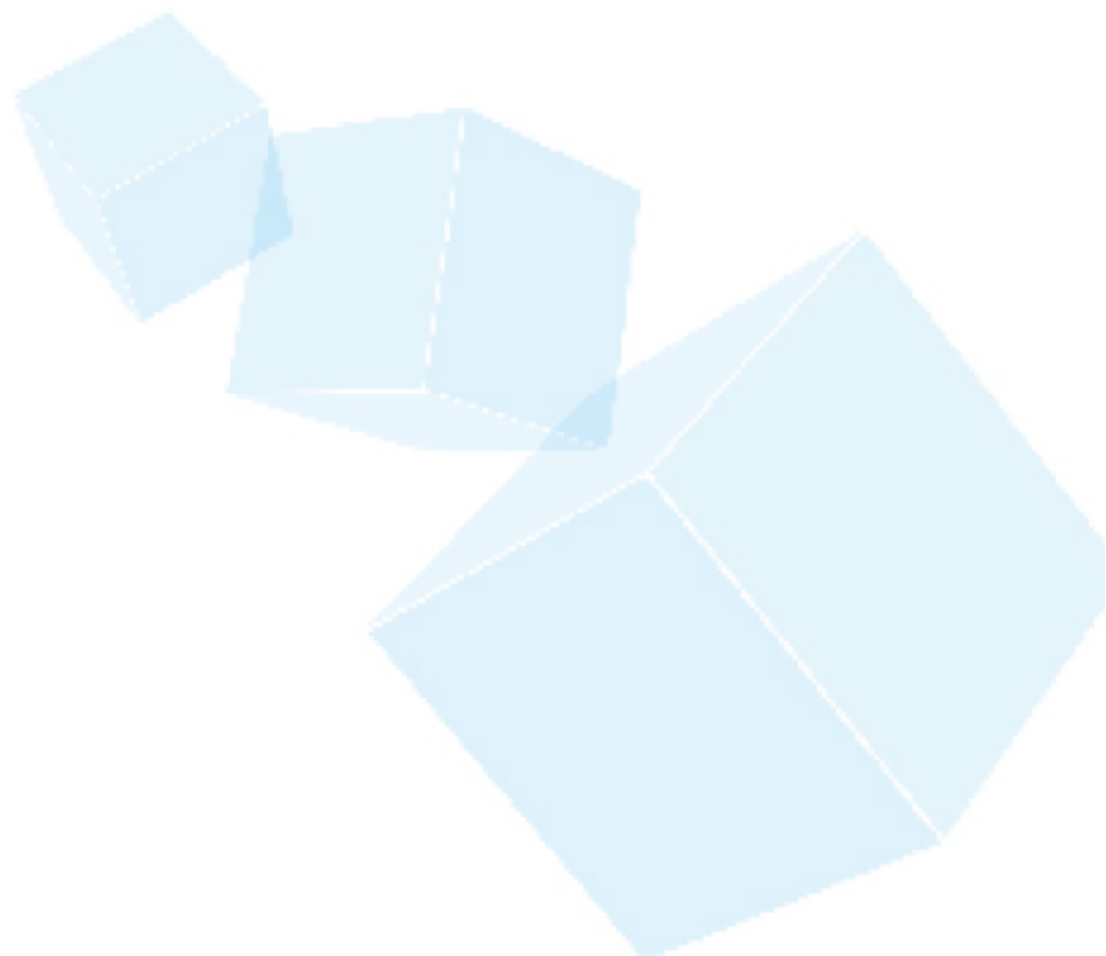
Rhifyn 13	Rhifyn 14	Rhifyn 15	Rhifyn 16	Rhifyn 17	Rhifyn 18
<p><i>Gweler hefyd yr adran ar arian.</i></p> <p>deg y cant</p> <p>yn gyntaf yn ail yn drydydd</p> <p>dw y iaith pedair swydd</p> <p>tua thair mil dros bum mil dros bum deg mil</p> <p>tua dwy filiwn tua thair miliwn tua chwe miliwn</p>	<p><i>Gweler hefyd yr adran ar arian.</i></p> <p><i>Tynnir sylw at y ffaith mai diwrnod a noson a ddefnyddir gyda rhifau ac adolygir y ffurfiau benywaidd mewn perthynas â'r gair noson, e.e.</i></p> <p>dw y noson tair noson pedair noson</p> <p><i>Adolygir y ffurfiau benywaidd mewn perthynas â'r gair ystafell hefyd, e.e.</i></p> <p>dw y / tair / pedair ystafell wely ac ati</p> <p><i>Y trefnolion:</i> yn gyntaf yn ail yn drydydd</p>	<p><i>Mae rhifau'n codi'n naturiol yn y testunau a'r tasgau.</i></p> <p><i>Gofynnir i'r disgyblion weithio gyda rhifau wrth ddefnyddio holiaduron a chymharu bwydydd gan gyfrifo canrannau.</i></p> <p><i>Gweler hefyd yr adran ar arian.</i></p>	<p><i>Mae rhifau'n codi'n naturiol yn y testunau a'r tasgau.</i></p> <p><i>Gofynnir i'r disgyblion gyfrifo arwynebedd cylch a thrafod costau – gweler yr adran Arian.</i></p>	<p><i>Mae rhifau'n codi'n naturiol yn y testunau a'r tasgau.</i></p> <p><i>Yn y darn I fyny mynydd Kilimanjaro, defnyddir rhifau uchel wrth gyfeirio at fynyddoedd uchaf y byd.</i></p> <p><i>Y trefnolion:</i> <i>Mae'r darn Rhedeg ... rhedeg ... rhedeg yn cynnwys nifer o drefnolion i ddynodi safle ar ddiwedd ras.</i> <i>Mae tasg sy'n cyd-fynd â'r darn I fyny mynydd Kilimanjaro, yn gofyn i'r disgyblion osod y 5 mynydd uchaf yn y drefn gywir o ran uchder:</i> Yn gyntaf, mae ... Yn ail, mae ... Yn drydydd, mae ... Yn bedwerydd, mae ... Yn bumed, mae ...</p>	

Map Iaith – Blwyddyn 9

Y treigladau meddal

Rhifyn 13	Rhifyn 14	Rhifyn 15	Rhifyn 16	Rhifyn 17	Rhifyn 18
<p><i>Defnyddir y treigladau meddal yn naturiol drwyddi draw, e.e.</i></p> <p>Ar ôl yn: Mae lluo o enghreifftiau o ddefnyddio ansoddeiriau ar ôl yn drwy'r rhifyn. Gweler yr adran Disgrifio</p> <p><i>Defnyddir y treigladau yn naturiol ar ôl yr arddodiaid:</i> ar, at, am, heb, i, wrth, gan</p> <p>Ar ôl Hoffwn i, e.e. Hoffwn i fynd i ...</p> <p>Ar ôl Rhaid i: Rhaid i fi / mi fynd ...</p> <p>Ar ôl gorchmynion: Cofiwch ddweud ...</p>	<p><i>Defnyddir y treigladau meddal yn naturiol drwyddi draw, e.e.</i></p> <p>Ar ôl yn: Mae lluo o enghreifftiau o ddefnyddio ansoddeiriau ar ôl yn drwy'r rhifyn. Gweler yr adran Disgrifio</p> <p><i>Defnyddir y treigladau yn naturiol ar ôl yr arddodiaid:</i> ar, at, am, heb, i, wrth, gan</p> <p>Ar ôl Hoffech chi, e.e. Hoffech chi fyw yn y tŷ yma?</p> <p>Ar ôl Rhaid i: Rhaid i chi ddweud ...</p> <p>Ar ôl gorchmynion: Cofiwch roi rheswm ...</p>	<p><i>Defnyddir y treigladau meddal yn naturiol drwyddi draw, fel y nodir yn y colofnau ar y chwith.</i></p> <p><i>Yn y rhifyn hwn, tynnir sylw at y patrwm:</i> eisiau i Dw i eisiau i chi wrando. Dw i eisiau i chi ddarllen. Dw i eisiau i chi flasau ...</p> <p><i>Hefyd, mae cyfle i bwysleisio'r treigladau meddal ar ôl:</i> Hoffwn i ...? Hoffet ti ...? Hoffech chi ...?</p>	<p><i>Defnyddir y treigladau meddal yn naturiol drwyddi draw, fel y nodir yn y colofnau ar y chwith.</i></p> <p><i>Hefyd, mae cyfle i bwysleisio'r treigladau meddal ar ôl:</i> Hoffwn i ...? Hoffet ti ...? Hoffech chi ...?</p>	<p><i>Defnyddir y treigladau meddal yn naturiol drwyddi draw, fel y nodir yn y colofnau ar y chwith.</i></p>	

Cofiwch feddwl ...					
<i>Ar ôl ei:</i>	<i>Ar ôl ei:</i> Pa liw oedd ei wallt e? Pa liw oedd ei lygaid e?				

Map Iaith – Blwyddyn 9

Y treigladau llaes

Rhifyn 13	Rhifyn 14	Rhifyn 15	Rhifyn 16	Rhifyn 17	Rhifyn 18
	<p>Ar ôl a:</p> <p>tomato a phapur winwns a thatws bananas a choffi</p>	<p><i>Mae'r treigladau yn digwydd yn naturiol yn y testunau a'r tasgau.</i></p>	<p><i>Mae'r treigladau yn digwydd yn naturiol yn y testunau a'r tasgau.</i></p>	<p><i>Mae'r treigladau yn digwydd yn naturiol yn y testunau a'r tasgau.</i></p>	

Y treigladau trwynol

Rhifyn 13	Rhifyn 14	Rhifyn 15	Rhifyn 16	Rhifyn 17	Rhifyn 18
<p>Ar ôl fy: yn fy marn i fy nwylo</p>	<p>Ar ôl fy: fy nhrowsus fy nhrwyn fy mraich fy ngarddwrn fy nghefn</p>	<p><i>Mae'r treigladau yn digwydd yn naturiol yn y testunau a'r tasgau. Pwysleisir yr ymadrodd canlynol wrth fynegi barn: Yn fy marn i ...</i></p>	<p><i>Mae'r treigladau yn digwydd yn naturiol yn y testunau a'r tasgau.</i></p>		

Map Iaith – Blwyddyn 9

Arddodiaid

Rhifyn 13	Rhifyn 14	Rhifyn 15	Rhifyn 16	Rhifyn 17	Rhifyn 18
<p><i>Ailddefnyddir yr un ffurfiau â Blwyddyn 7 ac 8 mewn cyd-destunau gwahanol, e.e.</i></p> <p>ar lan llyn i lawr ... i fyny ... heibio ... o dan ... uwchben ... wrth ochr yn ymyl ... o gwmpas ... rownd y gornel wrth ochr ...</p> <p>yng ngogledd yn ne yn nwyrain yng ngorllewin</p> <p>I ble hoffech chi fynd? O ble ydych chi'n dod? Ar ba sianel mae ...?</p>	<p><i>Ailddefnyddir yr un ffurfiau mewn cyd-destunau gwahanol, e.e.</i></p> <p>yn y strydoedd mewn parciau yn y wlad / ddinas yng nghanol y dref ar ganol y bwrdd bob man ac ati</p> <p>De Cymru / yn Ne Cymru</p> <p>O ble dw i'n mynd i gael arian? I beth mae'r disgyblion yn defnyddio'r ffôn fel arfer?</p>	<p><i>Ailddefnyddir yr un ffurfiau mewn cyd-destunau gwahanol, yn hollol naturiol.</i></p>	<p><i>Ailddefnyddir yr un ffurfiau mewn cyd-destunau gwahanol, e.e.</i></p> <p>Beth ydy'r stori tu ôl i'r sleidiau?</p> <p>Baswn i'n cuddio'r Pokemons yn ... achos ... ar wrth ochr o flaen tu ôl i ... o dan uwchben</p> <p>oddi wrth</p> <p>Ar beth rydych chi'n mynd i wario'r arian?</p>	<p><i>Ailddefnyddir yr un ffurfiau mewn cyd-destunau gwahanol, e.e.</i></p> <p>Mae'r cwrs yn mynd ... ar hyd heibio (i) i fyny i lawr Rhaid troi gyferbyn â / wrth y</p> <p>rhoi rheswm dros</p> <p>Beth mae pobl yn rhoi ar ben pizzas? Mae rhai pobl yn rhoi pethau rhyfedd ar ben pizzas.</p>	<p><i>Ailddefnyddir yr un ffurfiau mewn cyd-destunau gwahanol, e.e.</i></p>

<p><i>Berfenw + arddodiad:</i> edrych ymlaen at chwilio am ysgrifennu at siarad â cymharu â edrych ar meddylwch am ...</p> <p><i>Rhedeg arddodiaid</i> Beth amdanat ti?</p> <p><i>arddodiaid + berfau</i> heb edrych wrth drafod</p>	<p><i>Berfenw + arddodiad:</i> chwilio am dweud wrth cyfarfod â edrych ar edrych ar ôl meddwl am</p> <p><i>Rhedeg arddodiaid</i> ... gwnewch lun ohono fe.</p>	<p><i>Berfenw + arddodiad:</i> edrych ymlaen at Rhaid gofyn cwestiynau i'ch gilydd. pwyntio at aros am chwilio am</p>	<p><i>Berfenw + arddodiad:</i> Rhaid gofyn cwestiynau i'ch gilydd. chwilio am</p> <p><i>Rhedeg arddodiaid</i> Mae'r castell yn ddiddorol iawn ac mae ystafelloedd hardd ynddo fe. Siaradwch am y gêm rydych chi wedi ysgrifennu amdani.</p>	<p><i>Berfenw + arddodiad:</i> ychwanegu at chwilio am ysgrifennu am edrych ymlaen at siarad â ymuno â cymharu â mynd â sôn am</p>	
--	--	---	---	--	--

Map Iaith – Blwyddyn 9

Rhagenwau

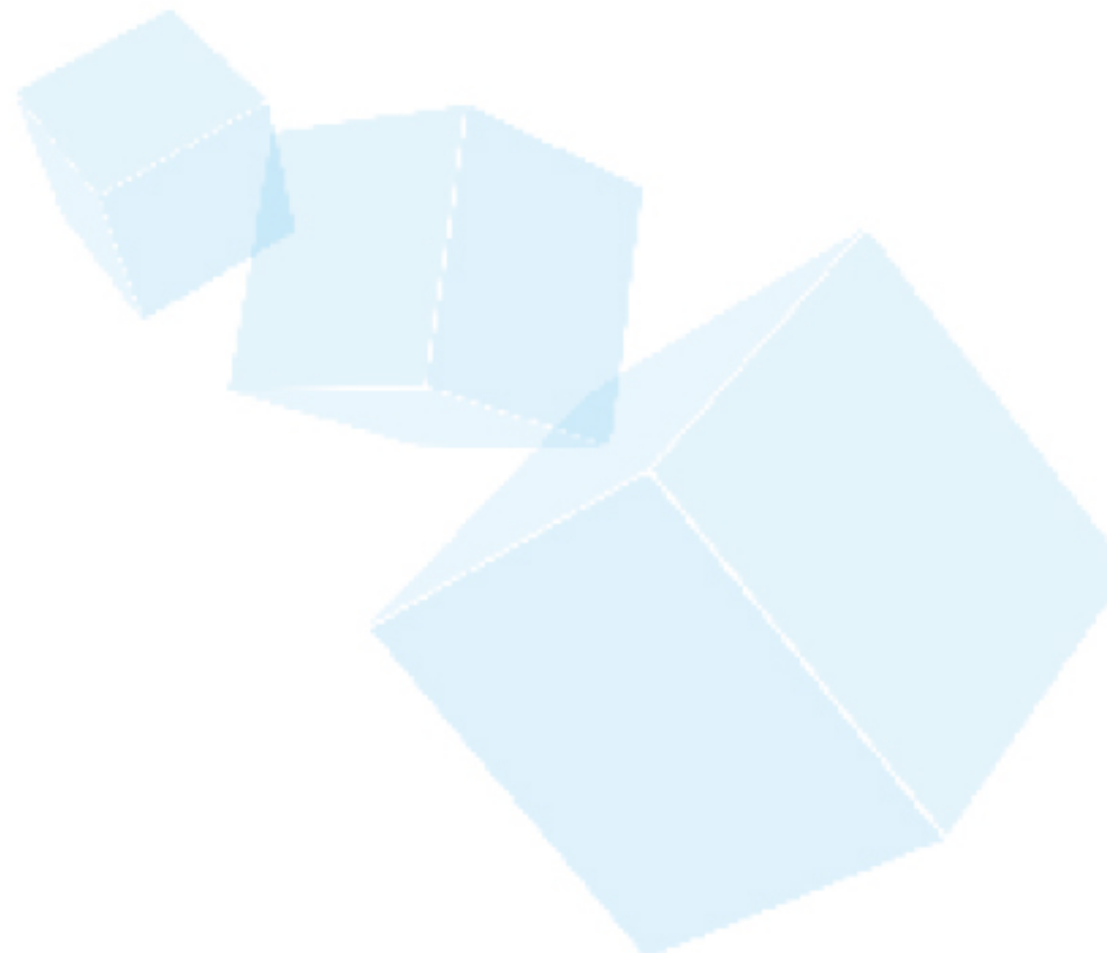
Rhifyn 13	Rhifyn 14	Rhifyn 15	Rhifyn 16	Rhifyn 17	Rhifyn 18
<p>wrth ei fodd</p> <p>yn fy marn i fy nwylo fy hobiau</p> <p>eich syniadau chi eich grŵp chi eich gwaith chi</p> <p>eu gwallt eu clustiau eu meddwl</p>	<p>wrth eu bodd ar eu pen eu hunain</p> <p>fy nhrowsus i fy mraich fy nhrwyn ac ati</p> <p>Pa liw oedd ei wallt e? Pa liw oedd ei lygaid e?</p>	<p>wrth fy modd</p> <p>yn fy marn i fy stryd i</p> <p>eich enw chi eich partner chi Beth ydy'ch barn chi?</p> <p>Beth ydy dy farn di?</p> <p>Beth ydy ei farn?</p>	<p>Dw i wrth fy modd gyda ... / efo ...</p> <p>Ar eich pen eich hun? Ar fy mhen fy hun.</p> <p><i>Defnyddir rhagenwau'n naturiol drwyddi draw.</i></p>	<p>yn fy marn i fy ngwaith cartref (i)</p> <p>ei wyliau ei enw</p> <p>Roedd y frenhines wrth ei bodd ...</p> <p>ein cartref (ni) ein llong (ni) ein tŷ (ni)</p> <p>eich barn (chi) eich partneriaid (chi) eich pabell (chi)</p>	

Map iaith – Blwyddyn 9

Ymadroddion defnyddiol

Rhifyn 13	Rhifyn 14	Rhifyn 15	Rhifyn 16	Rhifyn 17	Rhifyn 18
llawer o Mae llawer o bethau i wneud yma. llawer o hwyl llawer o bobl	llawer o lygod llawer o gathod llawer iawn o gathod	Mae llawer o bethau i wneud yma. Mae uwchgyrchu'n llawer o hwyl.	llawer o batrymau llawer o arian	llawer o bobl	
		gormod o Mae gormod o halen yn y creision yma.			
ychedig o Dyma ychedig o help i chi.	ychedig o Dyma ychedig o help i chi.	ychedig o Dyma ychedig o help i chi.	ychedig o Dyma ychedig o help i chi.	ychedig o Dyma ychedig o help i chi.	
Mae'n well gen i ... Mae'n well gyda fi ...	Mae'n well gen i ... Mae'n well gyda fi ...	Mae'n well gen i ... Mae'n well gyda fi ...	Mae'n well gen i ... Mae'n well gyda fi ...	Mae'n well gen i ... Mae'n well gyda fi ...	
Mae'n gas gen i ... Mae'n gas gyda fi ...	Mae'n gas gen i ... Mae'n gas gyda fi ...	Mae'n gas gen i ... Mae'n gas gyda fi ...	Mae'n gas gen i ... Mae'n gas gyda fi ...	Mae'n gas gen i ... Mae'n gas gyda fi ...	
<i>Cyflwynwyd wrth fy modd yn ystod Bl. 8. Yma, gwelir wrth ei fodd.</i>	wrth fy modd wrth eu bodd	wrth fy modd	Dw i wrth fy modd gyda'r / efo'r ffilmiau. Dw i wrth fy modd yn chwilio am Pokemons.	Roedd hi wrth ei bodd.	
efallai Bydd rhaid i chi feddwl am ddyddiad ac amser		<i>Wrth ystyried cytuno â rhywun:</i> Efallai!	... pethau dydyn ni ddim wedi gweld o'r blaen efallai ...	merch ifanc, efallai o ardal y Baltig, efallai	

efallai.					
Mae'n bosib ... Yng Nglan-llyn, mae'n bosib ...	mae'n bosib mynd ar y we ... mae'n bosib gwneud fideos	Mae'n bosib prynu popeth o'r we.		Mae'n bosib trefnu parti pen-blwydd ... Mae'n bosib bod merch ifanc wedi gwisgo'r glogyn.	
	mae'n amhosib dweud				
Gobeithio Gobeithio bod y wybodaeth o help. o'r diwedd					
	Mae pobl Japan yn hoffi cathod, mae'n amlwg!				
	ar eu pen eu hunain				
	er mwyn rydyn ni'n rhoi siocled yn y cawl er mwyn gwneud cawl bendigedig.	Edrychwch ar y sleidiau eto er mwyn gwirio'ch atebion chi.			
		<i>Wrth gytuno â rhywun:</i> Yn union!	<i>Wrth gytuno â rhywun:</i> Yn union!	<i>Wrth gytuno â rhywun:</i> Yn union!	
		<i>Wrth gytuno â rhywun:</i> Yn hollol!	<i>Wrth gytuno â rhywun:</i> Yn hollol!	<i>Wrth gytuno â rhywun:</i> Yn hollol!	
			Ar eich pen eich hun. Ar fy mhen fy hun.		
				yn lle Rhaid cicio pêl fawr i mewn i dwll mawr yn lle taro pêl fach i mewn i dwll bach.	

Map iaith – Blwyddyn 9

Idiomau

Rhifyn 13	Rhifyn 14	Rhifyn 15	Rhifyn 16	Rhifyn 17	Rhifyn 18
<p>... heb os nac oni bai ...</p> <p>... yn fy marn i ...</p>	<p>newydd sbon</p> <p>yn wyllt gacwn</p>	<p>cytuno cant y cant gyda</p> <p>fesul un</p> <p>Ar un llaw, ... ond ar y llaw arall, ...</p> <p>o ddydd i ddydd</p>	<p>yn wyllt gacwn</p>	<p>wedi blino'n lân</p> <p>Dim ots!</p> <p>Roeddwn i'n wên o glust i glust!</p>	